Rolnictwo Zrównoważone

accenture

ZRÓWNOWAŻONA ŻYWNOŚĆ W POLSCE

Narodziny masowego rynku jako szansa dla branży spożywczej

CZERWIEC 2021

SPIS TREŚCI

3 STRESZCZENIE

4 WSTĘP – MIĘDZY RYNKIEM MASOWYM A EKOLOGICZNYM

5 CZYM JEST ZRÓWNOWAŻONA ŻYWNOŚĆ?

7 CO CHCE KUPIĆ KONSUMENT?

9 KONSUMENT I ZRÓWNOWAŻONA ŻYWNOŚĆ

10 JAK PRZEKONAĆ JESZCZE WIĘCEJ POLAKÓW DO ZRÓWNOWAŻONEJ ŻYWNOŚCI?

12 OCZAMI BRANŻY SPOŻYWCZEJ

13 BARIERY – JAK JE POKONAĆ?

16 DOBRE PRAKTYKI – TO JUŻ SIĘ DZIEJE

20 DODATKOWE IMPULSY DO ROZWOJU

25 O AUTORACH

26 NOTA METODOLOGICZNA

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

STRESZCZENIE

Wraz ze wzrostem świadomości konsumentów odnośnie do roli żywności w ich życiu i przy jednoczesnej chęci ochrony klimatu i środowiska, a także utrzymania akceptowalnych cen żywności, narodziła się nowa szansa biznesowa. To produkty rolnictwa zrównoważonego – surowce i bazujące na nich przetwory spożywcze, na które Polacy są w stanie wydawać rocznie już w średnim terminie nawet 64,6[1] mld zł. To szansa na zbudowanie na masową skalę rynku, który jest dziś niszą.

Konsumenci zdają sobie sprawę, że takie produkty będą kosztować więcej niż te wytworzone w sposób konwencjonalny, i są gotowi więcej za nie zapłacić, chociaż mniej niż za żywność ekologiczną. Dla firm i rolników to szansa na lepsze marże przy sprzedaży i produkcji żywności, ale też wpisanie się w globalny trend ochrony klimatu i świadomego gospodarowania zasobami.

Rozwój tego rynku będzie dodatkowo wspomagany przez unijną politykę i przydzielone na jej cel dotacje na rozwój zrównoważonych praktyk rolniczych w gospodarstwach, „zielone" podejście instytucji finansowych czy dalszy rozwój cyfryzacji.

Te zmiany oznaczają transformację całego ekosystemu, choć co niezwykle ważne, część firm już mocno podąża w tym kierunku. Najważniejszym wyzwaniem będzie zapewnienie odpowiedniego wolumenu produktów rolnictwa zrównoważonego, tak by mogły one być oferowane w atrakcyjnej cenie. Tutaj niezbędne są impulsy ze strony firm wobec rolników, które – oprócz regulacji unijnych i polskich – najbardziej kształtują przyszłość rolnictwa. Producenci żywności i sieci handlowe powinny zwiększyć swoje wymagania wobec rolników (poprzez audyty/certyfikaty), ale jednocześnie nie mogą zapominać o opłacalności produkcji rolniczej. Deklarując gotowość płacenia wyższej ceny za zrównoważone surowce rolnicze, oferując korzystne warunki płatności, wspierając optymalizację kosztów produkcji czy pomagając rolnikom w uzyskiwaniu dofinansowań unijnych, będą w stanie skutecznie zachęcić rolników do rozwoju rolnictwa zrównoważonego w ich gospodarstwach. Ważne jest także doradztwo firm dla rolników w zakresie upowszechnienia zrównoważonych praktyk rolniczych.

Kluczowe pozostaje lepsze oznakowanie i promocja zrównoważonej żywności, aby konsument w łatwy sposób mógł je zidentyfikować na półkach sklepowych. Zrównoważona żywność, ze względu na lepsze dopasowanie do preferencji polskich konsumentów – wysoka jakość, produkcja prośrodowiskowa, a także przystępna cena – może uzyskać zdecydowanie większy rynek niż do tej pory udało się to produktom rolnictwa ekologicznego.

[1] Szacunki Accenture Research na podstawie badania ARC z lutego 2021 r.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

WSTĘP

Między rynkiem masowym a ekologicznym

Co jemy dziś, a co chcemy jeść? Co więc wybierzemy na talerz jutro? Jakie cechy produktów spożywczych są dla nas – jako konsumentów – ważne? Co chcemy znaleźć na sklepowej półce i włożyć do koszyka?

? Skoro produkcja żywności ekologicznej w Polsce nie stała się masowa (udział żywności ekologicznej w całym rynku spożywczym wynosi w Polsce 0,3% (średnia unijna to 4%)[2] oraz mając na uwadze politykę unijną, która promuje odejście od produkcji konwencjonalnej, to w jaki inny sposób produkcji, odpowiadający na prośrodowiskowe i prozdrowotne zainteresowania konsumentów, mógłby osiągnąć skalę masową i być opłacalny?

? Jakie rozwiązania, narzędzia, praktyki doprowadzą w Polsce do zwiększenia udziału produkcji rolniczej prowadzonej w sposób przyjazny dla środowiska?

Żywność przyszłości to nie tabletki czy saszetki z proszkiem. Nie jest nią również żywność ekologiczna, jeśli mówimy o ogólnopolskiej skali jej spożywania, czyli dostępności dla większości Polaków. Pomiędzy najszerzej dziś dostępną żywnością masową a cały czas niszową żywnością ekologiczną jest ogromna przestrzeń do wypełnienia. A możliwości jej zagospodarowania mają produkty i surowce pochodzące z upraw rolnictwa zrównoważonego. Impulsy do jego rozwoju zapewniają z jednej strony konsumenci, a z drugiej otoczenie prawne i finansowe. Na początku tego łańcucha umieściliśmy właśnie konsumenta. To on zgłasza zapotrzebowanie na konkretny produkt i tym samym gwarantuje jego nabycie, a więc potencjalną opłacalność produkcji. Konsument ów udaje się do sklepu, sieć handlowa zwraca się do swoich dostawców – bezpośrednio rolników i/lub przetwórców – by zapewnili mu dany towar.

Ile konsument może wydać w sklepie na produkty rolnictwa zrównoważonego? Mówimy o rynku, który w średnim terminie może być wart 64,6 mld zł (w cenach detalicznych). To wartość nie do pogardzenia. Przypomnijmy, że na wszystkie zakupy spożywcze Polacy wydali w 2020 r. 142,3 mld zł, jak wyliczył NielsenIQ[3]. Ile w ich koszykach zajęła żywność ekologiczna? Brak tu twardych danych, gracze obecni na tym rynku szacują jego wartość na ponad 1 mld zł, raporty branżowych organizacji ekologicznych mówiły o wartości 314 mln EUR w cenach detalicznych w 2019 r.[4], a więc (wówczas) około 1,35 mld zł.

[2] NIK o wspieraniu rolnictwa ekologicznego, informacja o wynikach kontroli, NIK, Warszawa 2019.
Dodatkowo tylko 3,5% powierzchni rolniczej to ta, na której odbywa się produkcja ekologiczna, średnia unijna to 8,5% – Rolnictwo ekologiczne statystyka Eurostat.
[3] Zamieszanie w koszyku – spożywka: analiza.
[4] The world of organic agriculture.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

CZYM JEST ZRÓWNOWA-ŻONA ŻYWNOŚĆ?

Zrównoważona żywność to produkt rolnictwa zrównoważonego. To model rolnictwa troszczący się o środowisko, finanse rolnika i akceptowany przez społeczeństwo.

O zrównoważeniu można mówić tylko wtedy, gdy spełnione są trzy cele: środowiskowy, ekonomiczny oraz społeczny. Rolnictwo zrównoważone to działania, które prowadzą do ograniczania niekorzystnego wpływu produkcji rolniczej na środowisko i bardziej efektywnego wykorzystania zasobów, w sposób przyjazny dla środowiska. Mowa o konkretnych sposobach i zasadach korzystania z gleby, wody, energii, maszyn, środków ochrony roślin i nawozów czy nasion. Jednocześnie jednak niezbędnymi elementami rolnictwa zrównoważonego są także opłacalność produkcji rolniczej i jej akceptacja społeczna[5].

Obecnie na rynku są już dostępne certyfikacje, które umożliwiają firmom z branży spożywczej ocenę, poprawę i zatwierdzenie zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych w ich łańcuchach dostaw.

Dla produkcji roślinnej można wyróżnić standardy Farm Sustainability Assessment (FSA) oraz GLOBALG.A.P. z dodatkiem FSA, które są wiodącymi narzędziami na rynku certyfikacji zrównoważonej produkcji żywności, czy certyfikacja Integrowana Produkcja Roślin. Ponadto, w świetle obowiązującego prawa, biomasa na cele biopaliwowe również podlega certyfikacji na zgodność z wymaganiami takich standardów jak ISCC, REDcert, gdzie standardy te zawierają w sobie znaczącą liczbę kryteriów zrównoważonego rolnictwa jak również dysponują specjalnymi wersjami i modułami pozwalającymi na pełną certyfikację elementów zrównoważonego rozwoju. Przykładem polskiego systemu certyfikacji zatwierdzonego przez Komisję Europejską w odniesieniu do wykazania zgodności z kryteriami zrównoważonego rozwoju jest system KZR INiG.

Dla produkcji zwierzęcej dominują wymagania poszczególnych firm przetwarzających produkty odzwierzęce (standardy własne), ale równolegle stowarzyszenia branżowe zajmują się opracowywaniem możliwie skutecznych metodyk zrównoważonej hodowli zwierząt, czego przykładem mogą być działania w ramach Global Roundtable for Sustainable Beef czy European Roundtable for Beef Sustainability. Jednocześnie dostępne są systemy skupiające się na dobrostanie z coraz mocniej akcentowanymi elementami zrównoważonej produkcji, jak choćby standardy Animal Welfare Approved czy Red Tractor, które są dobrym punktem startowym do wdrażania wymagań rolnictwa zrównoważonego.

W tej chwili brak jest jednego wspólnego oznakowania zrównoważonej żywności, jak ma to miejsce w przypadku żywności ekologicznej. Zdarza się jednak, choć rzadko, że producenci zawierają informacje np. na opakowaniach o pochodzeniu żywności z upraw rolnictwa zrównoważonego.

[5] Rolnictwo zrównoważone, ekologiczne i konwencjonalne – różnice.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

CEL EKONOMICZNY

Zapewnienie **stabilności finansowej** gospodarstwa

CEL SPOŁECZNY

Dbanie o pracowników, ich prawa i bezpieczeństwo w gospodarstwie

Podejmowanie działań dla **społecznej akceptacji rolnictwa**

CEL ŚRODOWISKOWY

Zmianowanie upraw dla wzmocnienia bioróżnorodności w glebie

Budowa żyzności gleby przez **wzrost zawartości próchnicy**

Nawożenie roślin w oparciu o **bilans nawozowy**

Optymalne stosowanie środków produkcji takich jak: nawozy, środki ochrony roślin, maszyny czy nasiona

Efektywne wykorzystanie **zasobów wodnych**

Utrzymanie możliwie długo **gleby pod okrywą roślinną**

Wspieranie **bioróżnorodności** w gospodarstwie i jego otoczeniu

Zapewnienie **dobrostanu zwierząt**

Korzystanie z systemu **uprawy bezorkowej**

Dążenie do **redukcji emisji gazów cieplarnianych**

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

CO CHCE KUPIĆ KONSUMENT?

Pandemia koronawirusa zmieniła nie tylko sposób robienia zakupów, ale i skład sklepowego koszyka. Jak zmieni to rynek żywności? Na poziomie globalnym 79% konsumentów przyznaje, że pandemia zwiększyła zainteresowanie dbaniem o zdrowie, a 62% – że skierowała ich uwagę w większym (niż wcześniej) stopniu na środowisko. Jednocześnie 46% deklaruje, że będzie kupować więcej produktów wytworzonych lokalnie[6]. To światowe statystyki.

Jak jest w Polsce? Podobnie. Co drugi Polak przyznaje, że w związku z pandemią COVID-19 zmieniły się jego preferencje zakupowe dotyczące produktów spożywczych. Jak wynika z badania przeprowadzonego na zlecenie Polskiego Stowarzyszenia Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP", polscy konsumenci bardziej świadomie dobierają żywność pod kątem jej wpływu na swoje zdrowie, biorą pod uwagę wpływ jej produkcji na środowisko, kupują więcej produktów polskiego pochodzenia i chcą nabywać te lepszej jakości w większej niż dotychczas liczbie. Z produktami wysokiej jakości Polakom kojarzy się przede wszystkim świeżość produktu (tak wskazało 36% badanych) oraz brak chemii/sztucznych dodatków (takiej odpowiedzi udzieliło 23%[7]).

[6] Accenture - COVID-19 is Reshaping the Consumer Goods Industry.
[7] Jeżeli nie wskazano inaczej, wszystkie statystyki dotyczące deklaracji konsumentów pochodzą z badania ARC Rynek i Opinia z lutego 2021 r. wykonanego na zlecenie Polskiego Stowarzyszenia Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP" na próbie 1003 Polaków w wieku 18+.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

ŻYWNOŚĆ A ZDROWIE

85%
Tylu Polaków deklaruje, że podczas podejmowania decyzji odnośnie do zakupów spożywczych kieruje się wpływem poszczególnych produktów na zdrowie swoje oraz osób bliskich/rodziny.

57%
Jednocześnie tylu przyznaje, że obecnie – w porównaniu z czasami sprzed pandemii – w większym stopniu zwraca uwagę na wpływ wybieranych produktów spożywczych na swoje zdrowie lub zdrowie swoich bliskich.

ŻYWNOŚĆ A ŚRODOWISKO

39%
Taka grupa Polaków deklaruje, że zwraca większą uwagę na wpływ produktów spożywczych na środowisko.

61%
Zaś aż tylu twierdzi, że wpływ wytworzenia produktu na środowisko jest dla nich ważny.

ŻYWNOŚĆ A JEJ JAKOŚĆ

79%
Tylu Polaków chce kupować więcej produktów lepszej jakości.

47%
Z kolei taka grupa Polaków przyznaje, że – w porównaniu z czasami sprzed pandemii – kupuje więcej produktów nieprzetworzonych.

ŻYWNOŚĆ A POCHODZENIE

73%
Tylu polskich konsumentów zapewnia, że przy wyborze produktów spożywczych kieruje się polskim oraz lokalnym pochodzeniem produktu.

45%
Zaś tylu deklaruje, że – w porównaniu z czasami sprzed pandemii – kupuje więcej produktów polskiego pochodzenia.

Dokładnie te poszukiwane przez polskiego konsumenta cechy żywności, tj. lokalność, jakość, poszanowanie środowiska, a także przystępna cena, są wyróżnikami rolnictwa zrównoważonego.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

Konsument i zrównoważona żywność

Z nazwą „produkt rolnictwa zrównoważonego” lub „rolnictwo zrównoważone” zetknęło się 40% Polaków. Ośmiu na dziesięciu polskich konsumentów ma pozytywny stosunek do produktów rolnictwa zrównoważonego (czyli podobnie jak w przypadku produktów rolnictwa ekologicznego), a do najbardziej zainteresowanych produktami rolnictwa zrównoważonego należą konsumenci zwracający większą uwagę na zdrowie.

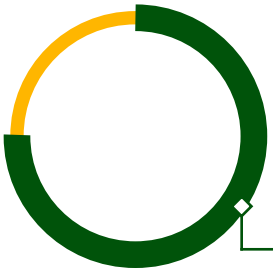

75% Tylu Polaków jest zainteresowanych kupowaniem produktów rolnictwa zrównoważonego...

83%

...a tylu spośród nich deklaruje, że mogłyby one stanowić przynajmniej połowę ich koszyka zakupowego.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

Jak przekonać jeszcze więcej Polaków do zrównoważonej żywności?

To, że 40% Polaków zetknęło się z pojęciem „produktu rolnictwa zrównoważonego" bądź „rolnictwa zrównoważonego", oznacza jednocześnie, że jeszcze spora grupa potrzebuje się o nim dowiedzieć. Co drugi konsument nie wie, czy widział kiedykolwiek produkt rolnictwa zrównoważonego na półce, a 56% konsumentów uważa, że lepsze oznakowanie tych produktów zachęciłoby ich do kupna.

Potrzebne jest czytelne oznakowanie produktów rolnictwa zrównoważonego, żeby konsument wiedział, co kupuje.

Wrażliwość cenowa polskiego konsumenta, poszukiwanie promocji i specjalnych okazji to zjawisko widoczne od lat, a pandemia może je tylko wzmocnić.

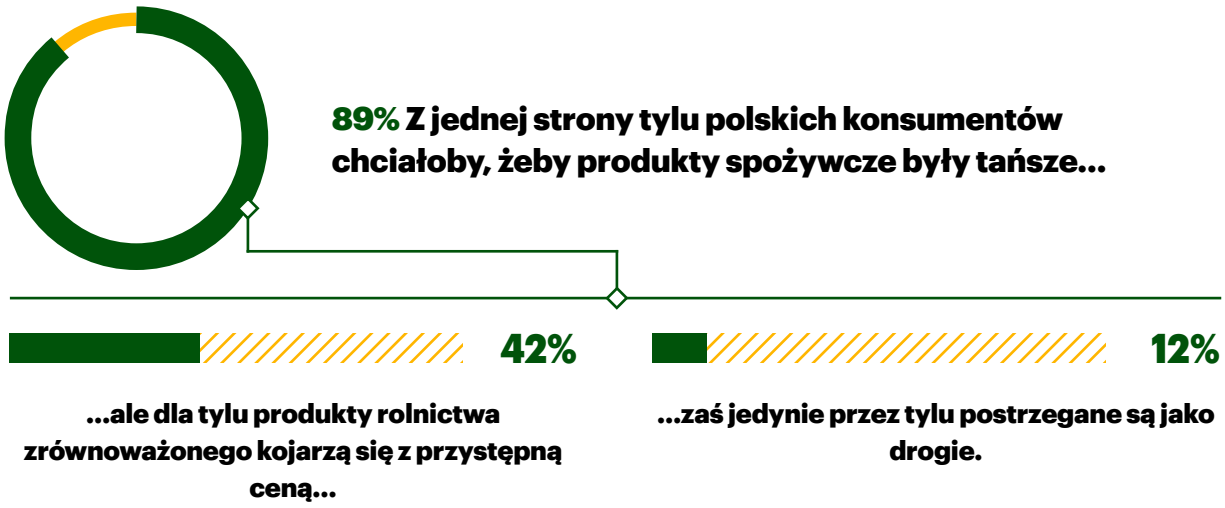

Zdaniem polskich konsumentów produkty z upraw rolnictwa zrównoważonego są droższe o 40% od produktów z upraw rolnictwa konwencjonalnego i o 20% tańsze od produktów z upraw ekologicznych. To ich percepcja cen.

Jednocześnie 73% konsumentów przyznaje, że byłoby w stanie zapłacić o 20% więcej za produkt rolnictwa zrównoważonego niż za podobny produkt, który pochodziłby z konwencjonalnej uprawy.

Jeśli sieci handlowe byłyby w stanie zaoferować konsumentowi na półkach produkt rolnictwa zrównoważonego, który byłby o 20% droższy niż ten z konwencjonalnej produkcji, to jego sprzedaż mogłaby osiągnąć skalę masową.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

Popyt na zrównoważoną żywność

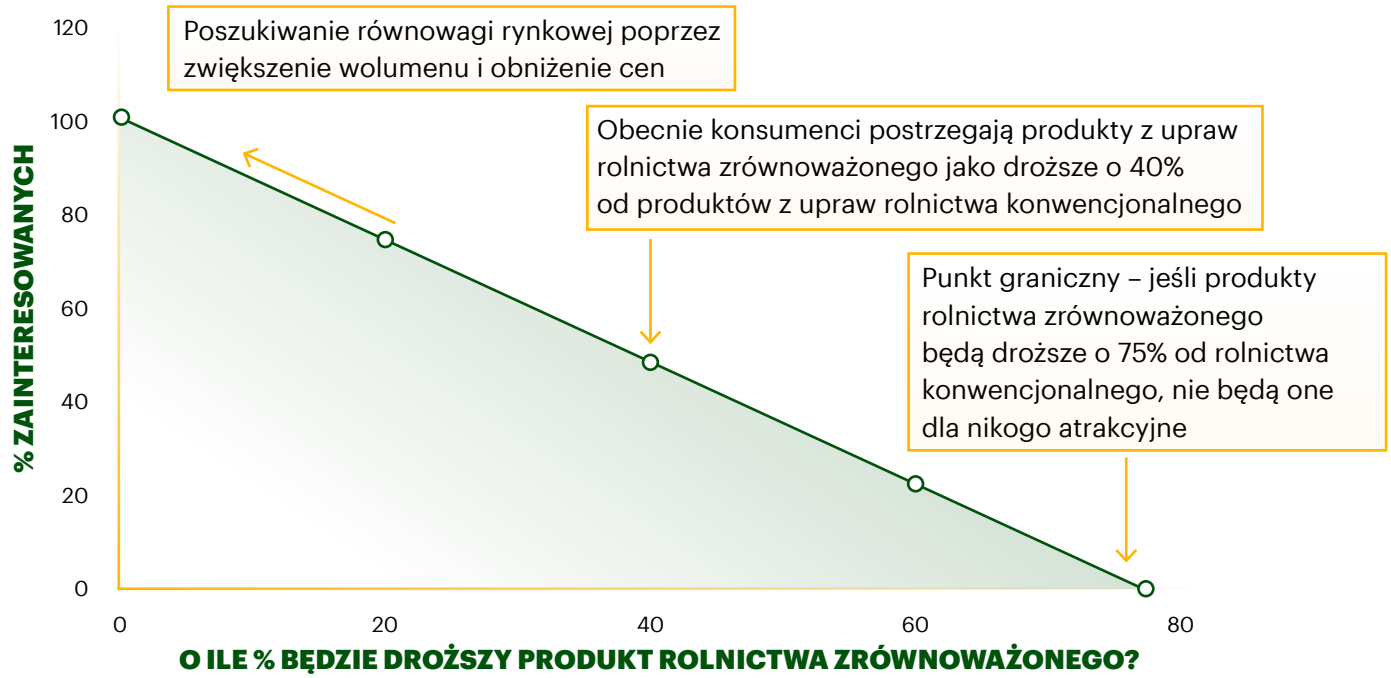

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

OCZAMI BRANŻY SPOŻYWCZEJ

Nowy popyt ze strony konsumentów na produkty rolnictwa zrównoważonego musi spotkać się z podażą. Widać, że Polacy są gotowi zapłacić trochę więcej za żywność lepszej jakości, lokalną, wytworzoną z troską o środowisko.

76%
Tylu Polaków uważa, że producenci żywności powinni korzystać z surowców pochodzących z upraw rolnictwa zrównoważonego.

82%
Tylu Polaków uważa, że sieci handlowe powinny oferować produkty rolnictwa zrównoważonego.

> *„Polscy konsumenci są coraz bardziej świadomi. Wybierają produkty przyjazne środowisku, produkowane lokalnie, dostarczane najlepiej prosto z pola. To daje ogromny potencjał rozwoju dla producentów, którzy produkują w sposób zrównoważony. Z pewnością przed nami jeszcze wiele inwestycji, wprowadzania dobrych praktyk rolniczych, które doprowadzą rolników i firmy do zwiększenia przewagi rynkowej nie tylko w Polsce, ale również i na arenie europejskiej".*

Firmy mają możliwość wyznaczania standardów pracy i jakości surowca swoich dostawców, to oni skupują towary od rolników, decydując tym samym, od którego dostawcy kupią towar. Nierzadko dzięki skali działania, również tej międzynarodowej, mają możliwości wspierania rolników, tj. dzielenia się wiedzą i globalnymi, już wypracowanymi w innych krajach praktykami.

> *„Nasi odbiorcy wymagają, aby surowiec min. w 50% pochodził od dostawców, którzy mają wdrożone i potwierdzone certyfikatem zasady zrównoważonego rolnictwa".*
>
> *„Pozyskiwanie zrównoważonych surowców jest jednym z priorytetów przy podejmowaniu decyzji o zakupach surowców, na równi z bezpieczeństwem/jakością, dostępnością i ceną".*
>
> *„Coraz większa liczba klientów uzależnia współpracę z naszą firmą nie tylko od posiadanych certyfikatów jakości i bezpieczeństwa żywności, ale również od znajomości tego, co się dzieje zanim surowiec przekroczy bramy naszej fabryki. Dlatego też kilka lat temu podjęto decyzję o rozpoczęciu wdrażania zasad rolnictwa zrównoważonego w gospodarstwach naszych dostawców, ale również budowania świadomości zrównoważonego łańcucha dostaw wśród pośredników".*

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

WSKAZÓWKI

WIEDZA O PRAKTYKACH
W pierwszych krokach warto, by firmy poszerzały lub pozyskały wiedzę o praktykach rolnictwa zrównoważonego, aby wiedzieć, do czego zachęcać rolników i czego od nich wymagać.

OZNAKOWANIE PRODUKTÓW
Przygotowanie odpowiednio oznakowanych produktów pozwoli konsumentowi odróżnić je od tych pochodzących z upraw konwencjonalnych i ekologicznych.

PROBLEMY I ROZWIĄZANIA
Przygotowując się do zmiany, warto także zwrócić uwagę na problemy, z jakimi firmom może przyjść się mierzyć próbując upowszechnić praktyki rolnictwa zrównoważonego (o czym w dalszej części raportu) i na sugerowane przez nas rozwiązania.

Bariery – jak je pokonać?

W ramach naszego badania przeprowadziliśmy wywiady z firmami z branży spożywczej, które w rozmowie o barierach dla rozwoju rolnictwa zrównoważonego często wskazywały te dotyczące początku łańcucha, a więc zlokalizowane w gospodarstwach rolnych. Zgromadzone w ten sposób odpowiedzi można podzielić na trzy kategorie opierające się o stopień otwartości na zmiany, sposób postrzegania opłacalności oraz cechy pokoleniowe. Dla wszystkich mamy już propozycje rozwiązań.

WIEDZA A OTWARTOŚĆ NA ZMIANY

Rolnicy różnie podchodzą do przestawienia się na taki czy inny sposób produkcji. Ta zróżnicowana otwartość z ich strony to efekt mniejszej lub większej pewności co do opłacalności zmian. Efekt ten może być dodatkowo spotęgowany np. brakiem wiedzy na temat rolnictwa zrównoważonego. Wiedza ta nie jest bowiem powszechna. Wielu rolników nie jest do końca świadomych lub przekonanych, jakie możliwości daje ten rodzaj produkcji, jakie są stosowane standardy. Zdarza się bowiem, że prowadzą już gospodarstwo w sposób zrównoważony, nie uświadamiając sobie tego.

Co warto zrobić?

W celu upowszechnienia stosowania praktyk rolnictwa zrównoważonego kluczowe będzie budowanie świadomości i dzielenie się wiedzą. Dobrym źródłem wiedzy o nim są chociażby ASAP Akademia, czyli seria lekcji online na temat rolnictwa zrównoważonego[8] i „Przewodnik rolnictwa zrównoważonego »ASAP«"[9], które jest aktualizowanym na bieżąco kompendium wiedzy m.in. o technologiach i regulacjach prawnych, i o wprowadzeniu rolnictwa zrównoważonego do gospodarstwa od strony praktycznej.

[8] ASAP Akademia.
[9] Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP" (rolnictwozrownowazone.pl).

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

OPŁACALNOŚĆ

Dodatkowym czynnikiem wstrzymującym mogą być nastroje rolników w kwestii opłacalności. Przejście na rolnictwo zrównoważone oznacza konieczność pewnego dostosowania infrastruktury gospodarstw, co kojarzy się z dodatkowymi kosztami jak np. zakup precyzyjnych maszyn rolniczych czy systemu GPS, które pomagają skorzystać w pełni z rozwiązań cyfrowych w rolnictwie.

Źródło:
Koniunktura w gospodarstwach rolnych w I półroczu 2020 r., Główny Urząd Statystyczny, wrzesień 2020 r.[10]

Co warto zrobić?

Fundamentalnym czynnikiem będzie atrakcyjność zmiany sposobu produkcji. Z jednej strony stworzenie przez firmy atrakcyjnych warunków i zachęt dla rolników, a z drugiej – zadbanie o to, by tę opłacalność dostrzegli. **Skoro konsumenci są bowiem skłonni zapłacić więcej za produkty rolnictwa zrównoważonego, to lepszą stawkę za surowce powinien otrzymać też rolnik.** Gwarancja takiej ceny dodatkowo wzmocniłaby odczucie opłacalności produkcji. Konieczna będzie więc zmiana obecnie istniejących modeli biznesowych promujących krótkotrwałe, jednosezonowe korzyści za wszelką cenę (jak plon z hektara) na korzyść rozwiązań, które będą wspomagały korzyści w średnim i długim terminie.

[10] GUS Koniunktura w gospodarstwach rolnych w I półroczu 2020.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

> *„Najważniejsza jest bardzo partnerska współpraca ukierunkowana na to, że nie tylko my mamy zarobić, ale partner też ma skorzystać na tej współpracy nie tylko finansowo, ale też z wiedzy i z know-how".*
>
> *„Pracujemy nad zbudowaniem stabilnego łańcucha dostaw, poprzez zawieranie umów kontraktacyjnych z ceną gwarantowaną bezpośrednio z rolnikiem".*

Co warto zrobić?

Istotne jest także budowanie świadomości o tym, że rolnictwo zrównoważone to mniej kosztowne i łatwiejsze do wdrożenia rozwiązanie niż rolnictwo ekologiczne, z którym może być porównywane. Jeszcze lepszy efekt można osiągnąć udzielając rolnikom wsparcia w uzyskaniu dofinansowania unijnego[11] na pokrycie zakupu maszyn czy systemów wspomagania decyzji, z wykorzystaniem technik cyfrowych. Innym rozwiązaniem tego wyzwania jest także wypożyczenie takiego sprzętu zamiast nabycia.

> *„Wspieramy modernizację gospodarstw, budowę i rozbudowę obór, zakup maszyn oraz urządzeń ułatwiających pracę i poprawiających dobrostan zwierząt".*
>
> *„Do najlepszych praktyk możemy zaliczyć pomoc w rozwoju parku maszynowego oraz w uzyskiwaniu dofinansowań na zakup maszyn".*
>
> *„Bezpośrednio współpracujemy z naszymi plantatorami m.in. poprzez wykonywanie różnych usług, np. uprawy i siewu pasowego, zbioru buraków, okrywania pryzm itp."*

NOWE-STARE POKOLENIE

Nie jest łatwo oderwać się od schematów uprawy, które skutecznie funkcjonowały przez dziesięciolecia. Zmiany są tym trudniejsze do przeprowadzenia, im dłużej nowe pokolenie, które mogłoby z większą łatwością poszukiwać i wdrażać innowacje w uprawie i hodowli, nie jest zainteresowane sukcesją.

> *„Do ważnych wyzwań rolnictwa zrównoważonego należeć będzie zwrócenie większej uwagi na zachęcanie młodych ludzi do podejmowania działalności rolniczej, poprzez działania skoordynowane z kompetencjami państwa".*

Co warto zrobić?

Kluczowe może okazać się wprowadzanie innowacyjnych modeli upraw oraz współpraca ze startupami i firmami innowacyjnymi, które poprzez swój charakter działania przemawiają do młodszych pokoleń. Przykładem nowinek, które mogą przyciągać młodych rolników, są wszelkie rozwiązania cyfrowe dostępne w gospodarstwie czy uprawy wertykalne tworzone na obszarach miejskich, a tym samym pozwalające mieszkać i pracować w mieście. Rozwiązaniem może być też zwiększenie stopnia automatyzacji, w tym wykorzystania robotów, co będzie równoznaczne ze zmniejszeniem zapotrzebowania na pracowników. Niezwykle ważnym bodźcem pozostaje również pomoc w zapewnieniu długoterminowej stabilności finansowej gospodarstwa oraz w społecznym postrzeganiu rolników.

[11] Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (okres przejściowy do 2022), Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

Dobre praktyki – to już się dzieje

Firmy biorące udział w naszym badaniu podzieliły się rozwiązaniami, narzędziami i spostrzeżeniami z wprowadzania i propagowania rolnictwa zrównoważonego u swoich dostawców. To właśnie one są ważnym ogniwem w propagowaniu wiedzy z zakresu nowych technologii upraw. Dzięki organizowanym przez nie cyklicznym spotkaniom, coachingowi, wspólnym warsztatom, doradztwie agronomicznym, uczestnictwie w organizowanych konkursach czy obserwowaniu demo gospodarstw, rolnicy mogą rozwijać się razem z firmą. Jednocześnie niezmiernie ważne jest indywidualne potraktowanie każdego gospodarstwa, szczególnie w kontekście stawianych wymagań i tempa zmian. Nasi rozmówcy dostrzegają duże znaczenie takiego partnerskiego podejścia. Wskutek tego obserwowany jest także trend skracania łańcuchów dostaw, tzn. rezygnacji ze współpracy z pośrednikami i rozwijanie bezpośrednich relacji z samymi rolnikami.

> *„Bardzo dobrze sprawdza się model współpracy oparty o bezpośredni kontakt z producentem rolnym, doradztwo w zakresie doboru prawidłowej agrotechniki, zbioru, transportu jak i przechowywania surowca, a także cykliczne spotkania w celu omawiania dotychczasowych osiągnięć, ustalanie prognoz oraz działań na przyszłość".*
>
> *„Każde gospodarstwo ma u nas swojego opiekuna zootechnika, z którym pozostaje w stałym kontakcie".*
>
> *„W 2020 r. ze wszystkich uprawianych na terenie Polski warzyw i owoców, które sprzedała nasza sieć, ponad 70% warzyw i owoców pochodziło bezpośrednio od producentów, a nie pośredników".*

SKRACAJĄCE SIĘ ŁAŃCUCHY DOSTAW

Coraz więcej przedsiębiorstw decyduje się na współpracę z lokalnymi dostawcami. To kwestia dbałości o obniżanie emisji dwutlenku węgla i o bezpieczeństwo, w tym o jakość dostaw (dzięki krótszemu łańcuchowi). W końcu to też i wsparcie regionalnej produkcji i najbliższego otoczenia.

> *„Coraz bardziej nasi kupujący zwracają uwagę na produkty lokalne, po to, żeby wesprzeć otoczenie, sąsiadów. Wszyscy jesteśmy ze sobą powiązani i połączeni i jeden zależy od drugiego [...] Aspekt lokalności jest też związany z tym, że skoro produkt jest lokalny to znaczy, że łańcuch jest krótszy i produkt nie ma tylu konserwantów i jest świeższy".*
>
> *„Mocno stawiamy na współpracę z polskimi dostawcami warzyw i owoców. Na koniec 2021 roku 90% sprzedaży tych warzyw i owoców, które są uprawiane w Polsce, będzie pochodzić od krajowych producentów, przy zwiększonym udziale dostaw od małych rodzinnych gospodarstw rolnych [...] Dzięki krótszej drodze z pola na półkę sklepową dostawy będą prowadzone w bardziej zrównoważony i przyjaźniejszy dla środowiska sposób".*

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

WARUNKI UMÓW I PŁATNOŚCI

Firmy z branży spożywczej sprawdziły już w praktyce kilka sposobów wspierania stabilności finansowej rolników. W rozmowach z nami wskazywali m.in. wcześniejsze płatności dla rolników (w związku z sytuacją pandemiczną), pomaganie im w pozyskiwaniu unijnego dofinansowania do rozwoju gospodarstw, zawieranie długoletnich umów kontraktacyjnych, uzgadnianie ceny gwarantowanej, umożliwianie rolnikowi sprzedaży surowców poza Polską, udostępnianie aplikacji pomocnych w zrównoważonej produkcji czy zorganizowanie warsztatów umiejętności biznesowych dla rolników – pracy z coachem.

> *„W 2020 roku, który ze względu na wybuch pandemii COVID-19 był szczególnie trudny dla sektora rolniczego, razem z naszym partnerem przeznaczyliśmy blisko 5 mln złotych na wcześniejszy zakup surowca od rolników uprawiających go w sposób zrównoważony, co pomogło przeciwdziałać negatywnym skutkom ekonomicznym spowodowanym pandemią".*
>
> *„Jako pierwsi w Polsce, współpracowaliśmy z rolnikami oferując profesjonalny coaching. Program pozwalał rozwijać umiejętności miękkie".*
>
> *„Rozwijamy polską gospodarkę, współpracując z ponad 516 dostawcami z Polski, kupując od nich produkty umożliwiamy sprzedaż polskich produktów w naszych sklepach w innych krajach".*

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

UWZGLĘDNIENIE W STRATEGII FIRMY

Cele związane z rozwojem rolnictwa zrównoważonego są wpisywane przez rynkowych liderów do strategii przedsiębiorstw. Zdefiniowanie i pokazanie wskaźników zrównoważonego rozwoju pomaga firmom w jasny, klarowny sposób komunikować się z udziałowcami, partnerami biznesowymi, dostawcami, pracownikami oraz samymi klientami. Wdrożenie takich wskaźników wspiera też same firmy w śledzeniu własnych postępów w rozwoju i promowaniu rolnictwa zrównoważonego.

> *„W tej chwili wszystkie gospodarstwa w Polsce, z których pozyskujemy ziemniaki spełniają zasady Programu Zrównoważonego Rolnictwa i 100% przerabianych przez nas ziemniaków jest produkowanych w sposób zrównoważony".*
>
> *„W bieżącym roku dla wybranych odbiorców naszych wyrobów chcemy zagwarantować około 80% zakupionego surowca z gospodarstw zrównoważonych, aby docelowo w 2025 r. móc pochwalić się 100%".*

AUDYTY I CERTYFIKACJE

Inną z praktyk, często stosowaną przez naszych rozmówców, jest wprowadzanie audytów i programów certyfikacji w gospodarstwach. Pozwala to na usystematyzowanie wymagań i przeprowadzenie kontroli, których efektem jest plan rozwojowy dla gospodarstwa i pewność spełnienia zrównoważonych standardów.

> *„Poza standardowymi, wynikającymi z przepisów prawa procesami kontroli jakości produktów, przeprowadzamy rocznie ponad 9 tysięcy dodatkowych testów żywności oraz liczne audyty u naszych dostawców".*
>
> *„Od dostawców wymagamy przede wszystkim jakości potwierdzonej certyfikatami".*
>
> *„Dla każdego gospodarstwa został opracowany plan działania, stopniowo ewaluowane są rezultaty".*
>
> *„Jako współzałożyciel Platformy ds. Zrównoważonej Wołowiny tworzymy razem z branżą mięsną standardy produkcji, które będą wdrożone w gospodarstwach".*

BADANIA I ROZWÓJ

Rolnictwo zrównoważone to dla przedsiębiorstw impuls do badania i rozwoju, również poprzez współpracę z uczelniami i ekspertami. Znaczenie mają partnerstwa branżowe i współpraca (np. poprzez Stowarzyszenie „ASAP"), promowanie świadomości odnośnie do rolnictwa zrównoważonego nie tylko wśród swoich obecnych dostawców, oraz zachęcanie innych firm do dołączania do tych partnerstw.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

„Rola podmiotów przetwórczych jest niezwykle istotna, dlatego stale zabiegamy o to, by posiadały one własne programy promowania rolnictwa zrównoważonego lub też zostały członkiem Stowarzyszenia »ASAP«*”.*

„Nasza firma wychodzi poza obszar swoich kontrahentów dzieląc się wiedzą i dobrymi praktykami z innymi firmami i rolnikami w ramach Stowarzyszenia „ASAP””.

TECHNOLOGIA

Bodźcem znacząco przyspieszającym rozwój rolnictwa zrównoważonego, ułatwiającym jego wdrażanie i prowadzanie jest technologia. Rozwiązania cyfrowe takie jak zaawansowane systemy wspomagania decyzji agronomicznych i biznesowych, platformy do zarządzania uprawą czy systemy prognozowania pogody oznaczają zupełnie nowy poziom cyfryzacji i sprawnego zarządzania gospodarstwem. Jednocześnie jednak ten wątek pojawił się w niewielu wywiadach, które przeprowadziliśmy.

„W swojej działalności skupiamy się na obszarach rolnictwa precyzyjnego przy wykorzystaniu możliwości, które daje nam współczesna technologia”.

„Od 2017 roku w naszych gospodarstwach monitorujemy poziom emisji CO_2, przy użyciu narzędzia COOL FARM TOOL. To kolejny krok w kierunku uzyskania neutralności emisyjnej”.

„Zorganizowaliśmy program z rolnikami, gdzie każdy rolnik ma swoje konto w aplikacji, w której może w każdej chwili sprawdzić jaka jest cena, jakie zapotrzebowania, nasze plany na następne kwartały, co też ułatwia im decydowanie o ich własnych działaniach i planach”.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

DODATKOWE IMPULSY DO ROZWOJU

Rolnictwo zrównoważone będzie rozwijać się coraz szybciej. Ruch na tym rynku zapewnia – z jednej strony – popyt konsumentów, ale z drugiej – szereg rozwiązań prawnych, instrumentów finansowych i innych, które tego typu produkcję i przetwórstwo będą w kolejnych latach wspierać. To efekt zapisów Europejskiego Zielonego Ładu i Wspólnej Polityki Rolnej (i wpisanych w nią zachęt finansowych dla rolników), nowych strategii instytucji finansowych (w tym banków), ale też rozwoju e-commerce czy technologii związanych z uprawą, hodowlą oraz sprzedażą produktów.

? Co sprzyja rolnictwu zrównoważonemu?

POLITYKA UE: STRATEGIE I REGULACJE

- W ramach Europejskiego Zielonego Ładu mowa jest o strategii „od pola do stołu" (farm to fork)[12], której celem jest „nowa i lepsza równowaga między przyrodą, systemami żywnościowymi a różnorodnością biologiczną, aby chronić zdrowie i dobrobyt obywateli"[13] oraz o unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności, która wspiera „drogę do ambitnych i niezbędnych zmian, które zapewnią dobrostan i dobrobyt gospodarczy obecnych i przyszłych pokoleń w zdrowym środowisku"[14].

- W ramach Wspólnej Polityki Rolnej[15] dostępne są zachęty i instrumenty finansowe dla rolników, którzy mogą uzyskać wsparcie na wdrożenie rolnictwa zrównoważonego w Polsce – konkretnych technologii i innych działań z nim związanych.

- Taka polityka odnośnie do zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, przeciwdziałania zmianie klimatu, zapewnienia Europejczykom „zdrowej, przystępnej cenowo i zrównoważonej żywności" oznacza, że unijny rynek będzie również dla polskich rolników oraz przetwórców żywności coraz bardziej wymagający. Zmiany, które zachodzą w UE, są dla nich kluczowe. Dziś około 40 proc. produkowanej w Polsce żywności trafia na eksport, z czego 2/3 właśnie do krajów Unii Europejskiej[16]. Bez wprowadzenia zmian w produkcji zgodnych ze standardami, które promuje UE, trudno będzie utrzymać taki wynik sprzedaży.

[12] Od pola do stołu | Komisja Europejska (europa.eu).
[13] Jak wyżej.
[14] Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności (europa.eu).
[15] Wspólna polityka rolna w skrócie | Komisja Europejska (europa.eu).
[16] Business insider, 300gospodarka.pl.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

NOWE KRYTERIA DLA FIRM I ORGANIZACJI PUBLICZNYCH W RAMACH ZIELONYCH ZAMÓWIEŃ

- Aby poprawić dostępność i cenę zrównoważonej żywności oraz promować zdrową i zrównoważoną dietę w ramach zbiorowego żywienia, Komisja Europejska określi najlepszy sposób ustanowienia minimalnych obowiązkowych kryteriów w zakresie zrównoważonych zamówień na żywność.
- Promowanie takiej zrównoważonej, unijnej żywności jest dodatkową szansą na zwiększanie jej sprzedaży na rynkach trzecich. Może stanowić wyróżnik konkurencyjny i otworzyć nowe rynki zbytu dla europejskich, w tym polskich, rolników.
- Wdrożenie zielonych zamówień w strategie firm jest wskazówką dla dostawców i wykonawców, aby rozpocząć włączanie praktyk środowiskowych do swoich procesów produkcji, dystrybucji, marketingu itp. i jest odpowiedzią na oczekiwania konsumentów, którzy chcą produktów bardziej zrównoważonych. Takie decyzje biznesowe podniosą wartość w całym łańcuchu produkcji żywności i pozwolą w dłuższej perspektywie przyczynić się do rozwoju firmy.

FINANSOWANIE, BANKOWOŚĆ ZRÓWNOWAŻONA

> *„Nowe regulacje UE będą wywierać coraz większą presję na konwencjonalne praktyki rolnicze, a co za tym idzie konieczność zmian w prowadzeniu działalności rolniczej. W wielu przypadkach będzie to wymagało finansowania inwestycyjnego. Jako największa instytucja finansująca sektor rolno-spożywczy w Polsce od kilku lat wspieramy wszelkie pomysły, które skutkują prowadzeniem działalności rolniczej w sposób zrównoważony, a w konsekwencji bezpieczniejszy dla środowiska".*

Instytucje finansowe już reagują na nowe unijne regulacje i trendy konsumenckie. Wiele banków deklaruje zaprzestanie finansowania przedsiębiorstw i inwestycji z branż szkodliwych dla środowiska. Oznacza to przesunięcie kapitału w stronę innych projektów inwestycyjnych, a wszystko wskazuje, iż preferowane będą właśnie te oznaczające zrównoważoną produkcję. Banki mówią wprost o wspieraniu klientów, którzy chcą przeciwdziałać negatywnym zmianom klimatycznym i tworzą nowe „zielone" produkty. Widać tu m.in.:

- **Zielone obligacje.**
  Spółki lub państwa emitują obligacje, które są swego rodzaju publicznym kredytem na sfinansowanie konkretnych przedsięwzięć ekologicznych i/lub zrównoważonych. W Polsce jeden z banków wyemitował obligacje, z których będzie finansował rolnictwo zrównoważone, niskoemisyjne środki transportu, i energię odnawialną. Co istotne, zielone obligacje cieszą się dużym zainteresowaniem i zwykle popyt jest większy niż podaż.
- **Kredyty dla firm powiązane ze wskaźnikami ESG (Environment, Social, Governance).**
  Warunki kredytów są uzależnione od wyliczonego wskaźnika ESG, czyli im kredytobiorca jest bardziej zaangażowany w odpowiedzialne prowadzenie swojego biznesu z uwzględnieniem wpływu na środowisko, na lokalne społeczności oraz własnego ładu korporacyjnego, tym lepsze warunki może uzyskać tzn. niższe oprocentowanie, obniżoną wymaganą wysokość wkładu własnego i korzystniejsze inne parametry kredytu.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

» **Dedykowane kredyty celowe skierowane do klientów indywidualnych i biznesowych.**
Mowa o kredytach na finansowanie odnawialnych źródeł energii, w tym na instalacje fotowoltaiczne, na budowę elektrowni wiatrowych, wodnych oraz na realizację projektów współfinansowanych przez UE, na zielone budynki czy na „zielone" innowacje technologiczne.

Za wsparciem prośrodowiskowych działań przez instytucje finansowe przemawia też szereg polityk i regulacji prawnych, wśród nich:

» **SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation).**
To regulacja, w ramach której od marca 2021 r., instytucje finansowe są zobowiązane ujawniać informacje związane ze zrównoważonym rozwojem. W szczególności wprowadza ona konieczność wykazania w jakim zakresie inwestują swoje środki w działalności zrównoważone.

» **Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego.**
To plan przyjęty przez UE w 2018 roku, skupiający się na trzech celach: przekierowaniu kapitału w kierunku finansowania zrównoważonego wzrostu, uwzględnieniu zrównoważonego rozwoju w procesie zarządzania ryzykiem i wspieraniu przejrzystości rynków finansowych i podejścia długoterminowego.

» **Rozporządzenie Rady UE 2020/852.**
Zostały w nim opublikowane zasady Taksonomii – systemu klasyfikacji, który pomaga zidentyfikować „zielone" inwestycje czy „zielone" spółki, za pomocą określonych wskaźników. Jego celem jest wsparcie inwestorów w podejmowaniu świadomych decyzji wspierających zrównoważony rozwój. Ma też walczyć z tzw. „greenwashingiem".

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

E-COMMERCE

Rozwój technologii to szansa na upowszechnienie się trendu kupowania bezpośrednio od rolnika – obecnie już co czwarty polski konsument kupuje bezpośrednio od rolnika, z czego 83% przyznaje, że produkty kupowane od bezpośrednio od rolników są lepsze od produktów oferowanych w sklepach. Dokonanie tych zakupów w Internecie byłoby ułatwieniem – mogłoby zachęcić do zwiększenia ich częstotliwości i przyciągnąć nowych konsumentów. Na pozyskanie rolników jako dostawców i udostępnienie im swojej bazy odbiorców zdecydował się jeden z największych graczy w branży e-handlu[17], który w Indiach pilotażowo udostępnił na swojej platformie produkty zakupione od rolników. Wskazywanie pochodzenia produktów od konkretnych rolników jest również coraz częściej podkreślane w komunikacji sieci handlowych.

NOWE PODEJŚCIE BIZNESOWE – OD AKCJONARIUSZY DO INTERESARIUSZY

Zmiany w sposobie funkcjonowania przedsiębiorstw, poszukiwanie nowych źródeł przychodów, bardziej marżowych kategorii/rynków czy też sposobów ograniczenia kosztów są istotnymi czynnikami wspierającym praktyki rolnictwa zrównoważonego. Chodzi tu o zapewnienie długoterminowych korzyści dla wszystkich uczestników łańcucha dostaw, zgodne z przesłaniem Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ „Leave no one behind" (Nie zostawiaj nikogo w tyle). Współtworzenie wartości, także niefinansowej, dla wszystkich interesariuszy, a nie tylko dla akcjonariuszy, jest obecnie często przyjmowaną przez firmy strategią. Widać w niej wychodzenie poza schemat i dostosowywanie swojego przedsiębiorstwa do wymagań nowej rzeczywistości, np. poprzez umożliwienie regionalnym dostawcom zaopatrywania tylko części swojej sieci lub przechodzenie na usługowy model biznesowy (as-a-service) czyli wypożyczanie sprzętów rolniczych, zamiast ich kupowania oraz inicjatywy dążące do zapewnienia korzyści rolnikom za ich pozytywny wkład w zapobieganie zmianom klimatycznym, jak np. płatności węglowe[18, 19].

METODY UPRAWY

- Uprawa bezorkowa to taka, która pojawia się w ramach zrównoważonych praktyk rolniczych. Poprawia pojemność wodną gleby (a tym samym odpowiada na skutki zmian klimatycznych, jakimi są susze), sprzyja sekwestracji dwutlenku węgla na polach uprawnych i redukcji emisji gazów cieplarnianych[20]. Stanowi alternatywę uprawy tradycyjnej, wyklucza nadmierne przemieszczanie i natlenienie gleby. Zabiegi ograniczają się przeważnie do spulchniania gleby i mieszania jej powierzchni, bez jej odwracania. Resztę pracy wykonują dżdżownice i inne organizmy glebowe.

- Uprawy wertykalne i miejskie: rolnictwo w miastach będzie rosło w pionie razem z drapaczami chmur, tworząc przy tym wysokokwalifikowane miejsca pracy, zmniejszając koszty transportu, i wykorzystując odnawialne źródła energii. W kontrolowanym otoczeniu bezglebowym, nie wymagają one wykorzystania środków ochrony roślin i pozwalają zmniejszyć zużycie wody nawet o 95%. Są też odpowiedzią na ryzyko utraty plonów przez zmiany pogodowe i zjawiska ekstremalne[21].

[17] Amazon: Amazon to source directly from farmers - The Economic Times (indiatimes.com).
[18] New Coalition Announces Bold Plan to Decarbonize Europe's Food System.
[19] Commission sets the carbon farming initiative in motion.
[20] Studia i Raporty IUNG-PIB EFEKTYWNOŚĆ ŚRODOWISKOWA I EKONOMICZNA ROLNICTWA KONSERWUJĄCEGO.
[21] Accenture „The Future of Food 2020".

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

CYFRYZACJA

» **Łańcuch dostaw**

Łańcuch dostaw żywności stanie się w coraz większym stopniu cyfrowy i inteligentny np. poprzez czujniki czy rejestry cyfrowe wspierane przez możliwości, jakie daje technologia blockchain. Mogą one zapewnić szczegółowy wgląd w drogę każdego składnika od ziarna aż do naszych stołów[22].

Ponadto różnorakie aplikacje pozwalają na dostęp do wszelakich platform/marketplace i danych udostępnianych przez innych uczestników rynku. To z kolei umożliwia elastyczne reagowanie na bieżący popyt i lepsze planowanie go. Łatwy i szybki dostęp do innych ważnych dla prowadzenia gospodarstwa danych zapewniają też aplikacje do zarządzania zapasami, pracownikami czy wydatkami.

» **Rolnictwo X.0**

Rolnictwo zrównoważone już teraz rewolucjonizuje sposoby uprawy roślin. Technologia umożliwia precyzyjne stosowanie środków ochrony roślin, nawozów, nasion, a prognozowanie pogody połączone z kompleksowym monitoringiem z wykorzystaniem teledetekcji i zdjęć satelitarnych pozwala rolnikom podjąć najlepszą decyzję, w którym momencie i na której części pola wykorzystanie środków produkcji będzie najbardziej efektywne. Te rozwiązania, czyli rozwiązania umożliwiające podejmowanie decyzji w oparciu o dane, prowadzą do zwiększenia plonów i zminimalizowania kosztów produkcji oraz ograniczania wpływu środowiskowego. Rolnicy mogą też wykorzystywać sensory, by monitorować poziom CO_2, pomagając w ten sposób szybciej osiągnąć firmom neutralność klimatyczną.

W przyszłości coraz większą rolę będą odgrywały agriboty i sztuczna inteligencja poprzez dynamiczny system skomunikowanych robotów i Internetu Rzeczy (Internet of Things) współpracujących na przestrzeni całego łańcucha. Zintegrowane systemy zarządzania uprawą sprawią, że gospodarstwa staną się coraz bardziej zautomatyzowane i zrobotyzowane[23].

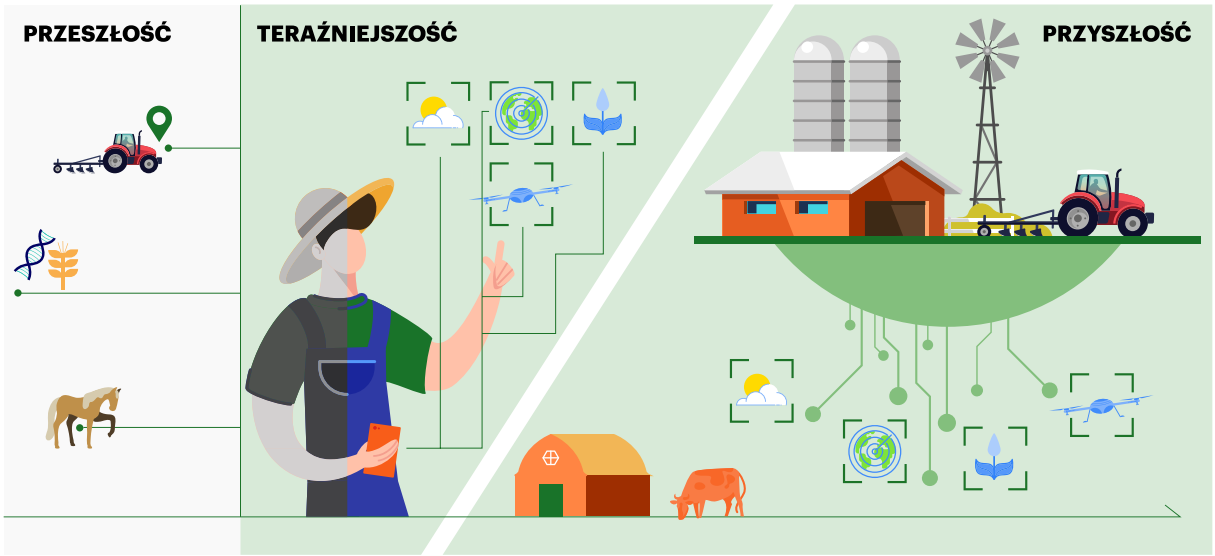

[22] Tę wizję przyszłości przedstawia krótkie wideo: The Red String.
[23] Głównym zadaniem rolnika będzie przede wszystkim nadzór gospodarstwa (zrobotyzowane narzędzia zbierające, pojemniki wodne, samosterujące pojazdy, sztuczna inteligencja zarządzająca czasem i intensywnością naświetlenia roślin). Jest to odpowiedź na problem braku rąk do pracy w sektorze rolnictwa.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

O AUTORACH

Krzysztof Ślęczka
Consumer Goods & Services
Clients Cluster Lead, Accenture

Małgorzata Bojańczyk
Dyrektor Polskiego
Stowarzyszenia Rolnictwa
Zrównoważonego „ASAP”

Adam Kopyść
Członek Zarządu Polskiego
Stowarzyszenia Rolnictwa
Zrównoważonego „ASAP”

Maja Skwarzec
Menadżer z praktyki
Zrównoważonego Biznesu,
Accenture Polska

Konrad Suchecki
Menadżer w zespole Badań
Rynkowych, Accenture
Research

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

NOTA PRAWNA

Opinie zawarte w raporcie wydane zostały na podstawie wiedzy pozyskanej z badania rynku, doświadczenia autorów i innych ekspertów branżowych Accenture i Stowarzyszenia „ASAP" wspierających tworzenie Raportu. Autorzy nie biorą odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie opinii wydanych w ramach Raportu.

NOTA METODOLOGICZNA

Badanie konsumenckie zostało przeprowadzone przez ARC Rynek i Opinia na zlecenie Polskiego Stowarzyszenia Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP"na próbie 1003 Polaków, w wieku 18+ metodą CAWI (wywiady internetowe) w lutym 2021 r.

W ramach projektu badawczego zostały wykonane również indywidualne wywiady z firmami. Za udział w badaniu chcieliśmy podziękować m.in.: BNP Paribas Bank Polska, Cargill, Crisp Malt, DANONE, De Heus, Döhler, Dreher Poland, Eurocash, Farm Frites Poland, Grupa Żywiec, Hochland Polska, Jeronimo Martins Polska, Lidl Polska, Malteurop, Maspex, McDonald's Polska, OSI Food Solutions Poland, Pepsico Polska i SGS Polska. Anonimowe cytaty pojawiające się w raporcie pochodzą z tych wywiadów.

POLSKIE STOWARZYSZENIE ROLNICTWA ZRÓWNOWA-ŻONEGO „ASAP"

Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP" jest niekomercyjną organizacją skupiającą grupy firm i osób reprezentujących różne branże łańcucha żywnościowego. Stowarzyszenie podejmuje szereg działań na rzecz promocji, edukacji i współpracy w obszarze zrównoważonego rolnictwa i zrównoważonej żywności w Polsce. Strona organizacji: www.rolnictwozrownowazone.pl.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.

ACCENTURE

Accenture jest globalną firmą konsultingową w zakresie zarządzania, usług technologicznych i outsourcingu, zatrudniającą ponad 500 000 osób obsługujących klientów w ponad 120 krajach. Łącząc niezrównane doświadczenie, wszechstronne możliwości we wszystkich branżach i obszarach biznesowych oraz szeroko zakrojone badania dotyczące najbardziej utytułowanych firm na świecie, Accenture współpracuje z klientami, aby pomóc im stać się efektywnie działającymi przedsiębiorstwami i rządami. Aktywnie działa w szeregu inicjatyw podejmowanych w partnerstwach m.in. z United Nations Global Compact, Światowym Forum Ekonomicznym czy Światową Radą Biznesu do spraw Zrównoważonego Rozwoju (WBCSD). Strona główna firmy to www.accenture.com.

ACCENTURE RESEARCH

Accenture Research rozpoznaje trendy i tworzy oparte na danych rekomendacje na temat najbardziej istotnych problemów, przed którymi stoją globalne organizacje. Łącząc zdolność innowacyjnych technik badawczych z dogłębnym zrozumieniem branży naszych klientów, globalny zespół 300 badaczy i analityków obejmuje 20 krajów i publikuje setki raportów, artykułów każdego roku. Nasze prowokujące do refleksji badania – poparte własnymi danymi i partnerstwami z wiodącymi organizacjami, takimi jak MIT i Harvard – wyznaczają kierunek innowacji i pozwalają przekształcać teorie i nowe pomysły w rzeczywiste rozwiązania dla naszych klientów. Aby uzyskać więcej informacji, odwiedź www.accenture.com/research.

Copyright © 2021 Accenture, ASAP. All rights reserved.